

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

(повна назва вищого навчального закладу)

Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

факультету культури і мистецтв

доц. **Крохмальний Р. О.**

“ ____ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки **02 Культура і мистецтво**
(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності **025 Музичне мистецтво**
(шифр і назва спеціальності)

Факультету **Культури і мистецтв**
(назва факультету)

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів ECTS	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит (год.)	у тому числі		Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
						Лекції	Практичні				
Денна	1	2	5	150	32	16	16	118	-	2	

Музичне краєзнавство. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за спеціальністю 02 Культура і мистецтво (025 Музичне мистецтво) Львів, 2020. 9 с.

Розробник: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади). **Медведик Ю. Є.**, доктор мистецтвознавства, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства

Протокол № 18 від. “ 25 ” червня 2020 р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії) музикознавства та хорового мистецтва

“ _____ ” _____ **2020** р.

(Медведик Ю.Є.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою факультету культури і мистецтв

Протокол № від. “ ” _____ **2020** р.

“ _____ ” _____ **2020** р. Голова _____
(підпис) (Крохмальний Р. О.)
(прізвище та ініціали)

© ЛНУ ім. І.Франка, 2020 рік.

© Медведик Ю.Є., 2020 рік.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: поглиблення теоретичних та практичних знань щодо етнорегіональної специфіки української музичної культури минулого і сьогодення.

Предметом: історія музичної культури регіоні України, специфіка її розвитку на різних етапах культурної еволюції України.

Завдання:

- а) оволодіти необхідними знаннями про регіональну музичну культуру України;
- б) розширення і систематизація знань про музичну культуру регіонів України;
- в) вироблення практичних навичок самостійної роботи студента в пошуку необхідних матеріалів для вивчення регіональної музичної культури;
- г) навчити студента використовувати напрацьовані архівні матеріали, виявлені у регіональних архівних інституціях та музеях;
- д) ознайомлення з джерельною базою, історіографією, методологією музично-краєзнавчої науки, новими концепціями і підходами до висвітлення існуючих проблем;
- е) вироблення вміння (здатності) на основі музично-історичних джерел робити аналіз сучасних явищ регіональної музичної культури, давати їм фахову оцінку.
- є) сформувані у студента чітке уявлення про значення регіональної музичної культури в контексті загальноукраїнських музично-історичних, музично-жанрових, музично-стильових та музично-інституційних процесів від найдавніших часів до сьогодення;
- ж) навчити студентів самостійно аналізувати сутність регіональної культури в загальнодержавній мистецькій спадщині.

Інтегральна компетентність:

Унаслідок завершення викладання курсу студент магістратури повинен володіти здатністю розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у власних музично-джерелознавчих дослідженнях, спрямованих на подальший розвиток музикознавчої науки, збагаченню музично-педагогічного та концертно-виконавського репертуару тощо.

Загальна компетентність:

1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово, досконало володіти музикознавчою термінологією.
2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність до розв'язання проблем.
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
5. Здатність до міжособистісної взаємодії.
6. Здатність до критики та самокритики.
7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
8. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
10. Здатність володіти іноземною мовою.
11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
12. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
13. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальна: (фахова, предметна) компетентність

1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.

2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

3. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

4. Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

5. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у науково-дослідницькій, редакторській, лекторській та музично-критичній діяльності.

6. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, диригентській, композиторській, педагогічній діяльності.

7. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця / музикознавця / композитора/ диригента / викладача.

8. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

9. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в навчальних закладах.

10. Здатність здійснювати та підтримувати зв'язок із засобами масової інформації з метою просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

11. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі музикознавчої та педагогічної діяльності.

Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі: після вивчення дисципліни «Музична стилістика».

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

1. ВСТУП. МЕТА, ЗМІСТ ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «МУЗИЧНА КУЛЬТУРА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ»

Мета, зміст та завдання навчального курсу «Музична культура регіонів України» на музично-педагогічних факультетах та магістратурах педуніверситетів. Значення курсу для майбутніх вчителів музики. Методологічні засади курсу.

Характеристика вимог до організації вивчення лекційного курсу та проведення практичних занять.

Суспільно-політичні чинники становлення регіональної специфіки української культури, зокрема музичної. Етнорегіональні та регіональні риси національної музичної культури. Кореспондування регіональної музичної культури з загальнонаціональними музичними надбаннями (на рівні професійної та народної творчості). Регіоналізація національної музичної культури як типологічне явище європейського культурно-мистецького розвитку.

2. МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ (ГАЛИЧИНА, ВОЛИНЬ, ЗАКАРПАТТЯ, БУКОВИНА)

Суспільно-політичні реалії формування західноукраїнської музичної культури від Київської Русі аж до наших днів. Спільності та відмінності регіональної музичної культури Галичини, Закарпаття, Волині та Буковини. Зародження та становлення композиторських шкіл. Перемишльська композиторська школа. Львів як основний осередок підготовки

професійних композиторів у ХХ столітті. Львівська композиторська школа. Місцеві композиторські центри (Луцьк, Рівне, Івано-Франківськ, Дрогобич, Ужгород, Чернівці).

Виховна та освітня діяльність західноукраїнських митців. Утворення Вищого музичного інституту ім. Лисенка у Львові та його філіали. Суспільно-культурне значення цього навчального та науково-просвітницького закладу у Західній Україні. Музично-педагогічні факультети педінститутів (педуніверситетів) у контексті становлення загальної середньої та вищої освіти в Україні.

Філармонії та музично-драматичні театри у містах Західної України. Оперний театр у Львові. З історії театру оперети у Львові. Наукова та науково-просвітницька діяльність у Західній Україні. Львівська музикознавча школа: етапи та шляхи становлення і розвитку. Музичні видавництва Західної України (Львів, Почаїв, Коломия, Ужгород, Станіславів, та інші міста).

3 МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНИ ТА ПОЛІССЯ

Суспільно-політичні реалії формування Центральної України. від Київської Русі по сучасність. Регіональні особливості музичної культури Полісся, Поділля та Полтавщини (професійна та народна музика). Етнорегіональні та етнолокальні особливості.

Київ як найважливіший центр становлення та розвитку національної музичної культури та на наддніпрянської зокрема. Чернігів та Новгород-Сіверський як важливі центри музичної культури та освіти у 17—18 ст. на Поліссі. Чернігівська колегія.

Оперне мистецтво. Історія створення та розвитку оперного театру у Києві. Оперета та Перший дитячий музичний театр у Києві. Філармонії, музично-драматичні театри як найважливіші осередки музичної культури Наддніпрянщини.

Музична освіта у містах і селах Центральної України. Національна музична академія у Києві. Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографія НАН України. Київська композиторська школа: етапи становлення та розвитку.

Роль Миколи Лисенка у становленні композиторської школи України та Наддніпрянщини зокрема. Діяльність київських спеціалізованих музичних видавництв, починаючи: від Леона Ідзиковського до “Музичної України”.

4 МУЗИЧНА КУЛЬТУРА СЛОБОЖАНЩИНИ ТА ДОНБАСУ

Суспільно-політичні реалії формування музичної культури Слобожанщини та Донбасу. Гетьманські та магнатські маєтки як перші осередки формування професійної музичної культури слобожанського краю. Становлення професійної музичної освіти Слобідської України. Харківський колегіум університет — важливі центри підготовки музикантів у кінці XVIII ст. — першій половині XIX ст.

Музична культура Харкова за часи перебування міста у статусі столиці України. Оперний театр та філармонія у Харкові. Становлення та розвиток харківської композиторської школи.

Музична Академія у Кременчузі (кін. 80 — поч. 90-х рр. XVIII ст.). Церковно-приходські школи Донбасу. Хорові та інструментальні колективи Маріупольської гімназії. Донецький музично-педагогічний інститут (тепер — Консерваторія). Його роль у формуванні музичної культури регіону.

Донецький оперний театр. Постановки творів українських композиторів на сцені театру за часи його існування.

5 МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ПРИЧОРНОМОР'Я

Формування музичної культури Причорномор'я. Одеса та Миколаїв як найзначніші центри музичної культури регіону. Діяльність Миколи Аркаса у Миколаєві. Музична Академія у Катеринославі (кін. 80-х — поч. 90-х рр. XVIII ст.).

Оперний театр та філармонія в Одесі. Виконання українського репертуару на сцені цих закладів культури.

Одеська консерваторія ім. Нежданової як важливий осередок підготовки молодих музикантів. Створення в середині 90-х рр. XX ст. першої кафедри української музики в одеській консерваторії та діяльність філіалу Центру музичної україністики в Одесі при консерваторії.

Музична культура національних меншин регіону, зокрема болгар та греків. Фестивалі та конкурси представників музичних культур національних меншин у містах Причорномор'я.

6. МУЗИЧНА КУЛЬТУРА ЛЬВОВА УПРОДОВЖ СТОЛІТЬ ТА СЬОГОДЕННЯ

Найдавніші відомості про музичну культуру Львова. Музичне виховання у братських школах Львова. Музична культура Львова XIX – поч. XX ст. Діяльність хорового товариства «Львівський Боян». Музична культура Львова у різноманітних наративних джерелах. Академічні музичні інституції Львова: історія та сьогодення.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навч.				Заочна форма навч.			
	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні (семін.) заняття	СРС	Лекції	Лабораторні	Практичні (семін.)	СРС
II семестр								
Тема 1. Вступ. мета, зміст та завдання навчального курсу «Музична культура регіонів України» [10; 12; 14, 30; 34].	2		2	2				
Тема 2. Музична культура Західної України (Галичина, Волинь, Закарпаття, Буковина [2-4; 20; 22-23; 25; 30;34-35].	4		4	8				
Тема 3. Музична культура Центральної України (Поділля, Київщина, Полісся) [1; 11;17-18; 21; 21].	4		4	12				
Тема 4. Музична культура Слобожанщини та Донбасу [7-8, 14-16; 19; 24; 26].	2		2	8				
Тема 5. Музична культура Причорномор'я [9; 13; 30]	2		2	12				
Тема 6. Музична культура стародавнього та сучасного Львова [14; 22-23].	2		2	6				
Разом за II семестр	16		16	118				

Перелік практичних денної форми навчання II семестр

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Тема 1. Музичне краєзнавство у контексті сучасної культурологічної думки України [12; 14, 30; 34].	2
2.	Тема 2. Музична культура Західної України від найдавніших часів до сьогодення [2-4; 20; 22-23; 25; 30;34-35].	4
3.	Тема 3. Музична культура Центральної України від найдавніших часів до сьогодення [1; 11;17-18; 21; 21].	4
4.	Тема 4. Музична культура Слобожанщини та Донбасу [7-8, 14-16; 19; 24; 26].	2
5.	Тема 5. Музична культура Причорномор'я: міжкультурні паралелі [9; 13; 30].	2
6.	Тема 6. Музична культура Львова [14; 22-23]	2
Разом за II семестр:		16

Самостійна робота студента з дисципліни включає: опрацювання теоретичного та практичного матеріалу; підготовку до практичних занять; виконання домашніх практичних завдань упродовж семестру; підготовку до підсумкового заліку.

На самостійне опрацювання виносяться такі теми занять:

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Музичне краєзнавство у контексті сучасної культурологічної думки України.	12
2.	Тема 2. Музична культура Західної України від найдавніших часів до сьогодення	22
3.	Тема 3. . Музична культура Центральної України від найдавніших часів до сьогодення	24
4	Тема 4. Музична культура Слобожанщини та Донбасу.	20
5	Тема 5. Музична культура Причорномор'я: міжкультурні паралелі	18
6	Тема 6. Музична культура Львов	22
Разом:		118

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для проведення практичних занять використовуються аналітичний, творчий і евристичний (пошуковий) метод, робота з метою активізації навчально-дослідницької діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни, практичному опануванню джерелознавчо-археографічними методами дослідження

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється усним опитуванням на практичному занятті, контрольними роботами, співбесідою з викладачем та

заліком.

Кількість балів, що виставляється за практичне заняття, враховує: усне опитування; знання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань з теми.

Пропущене практичне заняття студент має відпрацювати у встановлений кафедрою термін.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. У сумі студент може отримати 100 балів.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС

У розділі викладач представляє розподіл балів між видами навчальної роботи.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Гордійчук Я. На шляху створення української опери в Києві // Українське музикознавство. Вип. 10. 1975. С.93-114.
2. Демочко К. Музична Буковина. Київ: Музична Україна, 1990. 135 с.
3. Демочко К. Мистецька Буковина: нариси з минулого. Чернівці: Книга-XXI, 2000. 236 с.
4. Дика В. Львівська школа камерно-інструментального виконавства // Наукові записки Тернопільського держуніверситету ім. В. Гнатюка. 1999. Серія Мистецтвознавство. 2(3). С.89-94.
5. Дудар О. Музичний фольклор Поділля у друкованих джерелах // Наукові записки ТДПУ. Серія Мистецтвознавство 1(6). 2001. С. 80-84.
6. Дудик Р. Молодіжний рух в концертно-музичному житті Прикарпаття кінця ХІХ – першої третини ХХ століття // Теорія і практика педагогічного процесу. Зб. наук. праць. Харків, 2000. С. 188-195.
7. Кіресва Т. Історіографія Донбасу в контексті світової культури // Наукові Записки ТДПУ. Мистецтвознавство. 2002. Вип. 2(9). С. 32-38.
8. Кононова О. Шляхи формування великих культурних центрів на Україні дожовтневого періоду (на прикладі музичного життя Харкова) / О. Кононова // Українське музикознавство. – Київ, 1991. –Вип.26. – С.19-38.
9. Кравченко А. Становлення та розвиток музичного мистецтва Одеси – культурного центру південно-західного регіону України // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Вип. 17. 2011 (Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету Том І).
10. Медведик Ю. Музичне краєзнавство — важлива українознавча дисципліна навчального процесу // Музика в системі художньо-естетичної освіти молоді (Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції). Івано-Франківськ, 1995. С. 58-60.
11. Кузьмін М. Забуті сторінки музичного життя Києва. Київ: Музична Україна, 1972.
12. Кушнарєнко Н. Специфіка краєзнавчих фондів бібліотек // Бібліотека у розвитку історичної науки в Україні. Київ, 1994. С.96-99.
13. Маркова О. Культурологічні аспекти музичної україністики і музикознавчі традиції Одеси // Українське музикознавство. Київ, 2000. Вип. 29. С.24—32.
14. Медведик Ю. Музичне краєзнавство — важлива українознавча дисципліна навчального процесу // Музика в системі художньо-естетичної освіти молоді (Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції). Івано-Франківськ, 1995. С. 58-60.
15. Миклашевський І. Музична і театральна культура Харкова кінця ХVІІІ — першої половини ХІХ ст. Київ, 1967.
16. Музична Харківщина. Збірник статей. – Харків, 1992.
17. Музичне краєзнавство Полтавщини: від витоків до сьогодення. / укл. Лобач О., Халецька Л. Полтава, 2009. 360 с.

18. Шамаєва К. Музика в Київському університеті у перше 25-річчя його існування // З історії української музичної культури. Київ, 1991. С.86-94.
19. Щербинін Ю. Біля джерел музичного просвітництва у Харкові // Українське музикознавство. 1971. Вип. 6. С. 228-237.
20. Цалай-Якименко О, Ясиновський Ю. Музичне життя давнього Острога // Острозька давнина. Львів, 1995. С.74-89.
21. Шреєр-Ткаченко О. З музичного літопису Києва // Українське музикознавство. Вип. 17. С. 14-20.
22. Ясиновський Ю. З історії музики західноукраїнських земель XVI—XVII ст. // Українське музикознавство. 1986. Вип. 21. С.107-116.
23. Ясиновський Ю. Музична культура Галицько-Волинського князівства // *Musica Galiciana*. Rzeszów, 1999. T. V. С. 11-22.

Допоміжна:

24. Мазепа Т. Історичні передумови виникнення Консерваторії ГМТ у Львові // Українське музикознавство: науково-методичний збірник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2017. Вип. 43. С. 13–26.
25. Мельник Л. Концертне життя Львова 1824–1840 рр. у дзеркалі часопису “Mnemosine” // *Musica Galiciana / pod red.naukową L. Mazepy*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 1999. T. III. С. 59–74. 236.
26. Мельник Л. Музична журналістика: теорія, історія, стратегії. На прикладах із щоденної преси Львова від початків до сьогодення: монографія. Львів: ЗУКЦ, 2013. 384 с.
27. Кіреєва Т. Музичне виховання і освіта Донбасу кінця XIX — початку XX століття (в контексті теоретичних і практичних питань культурології) // Українське музикознавство. 2000. Вип.29. С.24-32.
28. Медведик Ю. З історії духовнокантової культури Слобожанщини // Проблеми особистісної орієнтації педагогічного процесу: [зб. наук. праць]. Харків, 2000. С. 161-168.
29. Шамаєва К. Музикант-просвітитель з Поділля // Український музичний архів. Київ, 1995. Вип.1. С.134-142.
30. Фільц Б. Музичні цехи на Україні // Українське музикознавство. 1982. Вип.17. С. 33-46.
31. Ясиновський Ю. Манявський скит в історії української музики // Музика Галичини / *Musica Galiciana*. Івано-Франківськ, 1995. Т. II. С. 31-42.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

31. Електронний архів українського фольклору. Режим доступу: <http://folklore-archive.org.ua/about>
32. Культура України електронний каталог // <http://elib.nplu.org/>
33. Не замовкає музика в Одесі... // режим доступу: http://storage.kruk.odessa.ua/book_oz/oz4.pdf.
34. Сердюк О., Уманець О., Слюсаренко Т. Українська музична культура: від джерел до сьогодення: Монографія навчальна. – Харків: «Основа», 2002 // http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2009/SERDYK_2002.htm#A_1_4
35. Чаплин К. Історіографія дослідження пісенної культури лемків // режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/1855/57/>